

Resolutie

“stop de dumping van plastic”

De zee neemt en vergeet!

Niets is minder waar. Jaarlijks 'ontvangt' onze Noordzee 20.000 ton afval waaronder heel wat plastic afval. Ongeveer 70% van het afval zinkt naar de bodem. Zo'n 15% blijft drijven en de rest spoelt op onze stranden aan. Dit kost de kustgemeentes in België en Nederland handenvol geld (zo'n 10 miljoen EUR). Niet alleen worden 's werelds oceanen zo één grote plastic soep, meer en meer wetenschappelijk bewijs wijst ook op een sluipende verspreiding van chemicaliën (die aan de plastics kleven) in de voedselketen. Een tikkende tijdbom die om gezamenlijke actie vraagt ter land, ter zee en in het parlement.

De plastic soep : klein, kleiner, micro, gevaarlijker catastrofe

In 2006 berekende de Verenigde Naties dat in iedere vierkante kilometer oceaan 17.760 stukjes plastics rondrijven. Ook in onze Noordzee, veelal gaat dit om grote stukken plastics (flessen, zakjes, verpakkingsmateriaal ...). Stromingen verspreiden het wereldwijd over de oceanen). Ook worden de plastics door zon, wind, schuring en de golfwerking kleiner en kleiner.

Het gevaar is niet enkel dat deze microplastics opgegeten wordt door plankton, vissen, vogels, etc maar ook dat giftige stoffen (PCB's, insecticiden, pesticiden, etc.) 'kleven' aan dit microplastic en zo opgenomen kunnen worden in het voedselweb. Dat dit geen droge wetenschappelijke theorie is bewijst meer en meer wetenschappelijk onderzoek. Er is bijna geen Noordse stormvogel wiens maag niet 'gevuld' is met plastics. Onderzoek wees ook op opname van pollutie via o.m. mosselen.

Het kind met het badwater niet weggooien

Is het bannen van kunststoffen dé oplossing ? Het antwoord is nee. Kunststoffen zijn niet meer weg te denken uit de maatschappij van vandaag. Haal kunststoffen uit een pacemaker, een prothese, een infuus of andere medische toepassingen en we gaan jaren terug in tijd. Kunststoffen kennen ook hun merites en zijn an sich dus het probleem niet.

Het probleem ligt in het verkeerd gebruik van plastics. In chemisch perspectief zijn dit organische polymeerverbindingen die gecreëerd zijn om lang, zeer lang mee te gaan. Het woord "wegwerpplastic" is dan ook een contradictio in terminus met deze eigenschap. Uitgangspunt van een duurzaam gebruik van plastics is dan ook – in het Engels gesteld – 'to Reduce, to Reuse and to recycle'. Plastic dat niet past in deze 3R-filosofie kent geen duurzaam gebruik en is kortom een verspilling van een eindige grondstof. In de toekomst zou dan ook enkel plastic op de markt mogen komen die zo ontworpen is dat ze een nuttige toepassing kent, of zoals ingenieurs het stellen 'design to disassemble & recycle' – 'cradle to cradle'.

Change. Yes we can (?)

In België bestaat al meer dan tien jaar een inzamelsysteem voor plastic flessen, dat geleid heeft tot een recyclagepercentage van 70% (Fost Plus, 2010). België behoort tot de beste leerlingen in de klas. *Echter is dit reden tot euforie ? Is 'minder slecht' hetzelfde als 'goed' ?* Nee, toch niet. De berm van onze wegen liggen nog steeds vol afval. Voor ander plastic afval is dit recyclagepercentage zelfs veel lager (om en bij de 30%). Er lijkt dan ook een lange weg te gaan. Tenzij we radicaal breken met wegwerpplastics. Dat dit niet onmogelijk is bewijzen landen als China en Australië of steden als San Francisco door een 'plastic bag ban' in te stellen.

Als iedereen voor zijn deur veegt is de straat proper

Het probleem zit niet in de halve maatregelen maar in de illusie dat hiermee het probleem reeds van de baan zou zijn. KIMO (de vereniging van kustgemeenten) en maatschappelijke organisaties als Friends for the Earth, Natuurpunt, Stichting De Noordzee, Seas at Risk, Sea Firts roepen de regeringen op om alles in het werk te stellen om verdere plasticverontreiniging een halt toe te roepen en om de afvalberg op zee op te ruimen.

Dat elkeen verantwoordelijkheid torst is duidelijk: 50% van het afval komt van schepen, 50% van het afval komt van op land. Dat opkuisen (bvb. Fishing for Litter of strand opkuis) noodzakelijk is staat als een paal boven water. Echter micro-plastics zijn te klein om te 'vangen'. Het is dan ook cruciaal dat er geen afval meer bijkomt. Preventie is meer dan ooit noodzakelijk zodat de soep niet groter wordt en over onze schoenen gaat lopen. e. Nieuwe bronnen moeten tevens niet worden toegelaten. Een voorbeeld hiervan is het toevoegen van microplastics (polyethyleen, polypropyleen, PET, nylon) aan cosmetica, zepen maar ook in bijvoorbeeld lipgloss en tandpasta.

De ondertekende organisaties roepen de beleidsmaker op alle politieke niveaus daarom op om

- binnen één generatie (deadline 2035) te komen tot een volledige ban op wegwerplastics
- binnen de Europese Marine Strategie en in bijzonder het streven naar een Good Environmental status reeds tegen 2020 een 50% reductie in mariene pollutie door plastics te bekomen
- binnen OSPAR en IMO een prioriteit te maken van de strijd tegen mariene pollutie

We vragen

- strenge wetgeving met doelstellingen voor: hergebruik en recyclage van alle plastics, maatregelen om de hoeveelheid wegwerpplastics te verminderen en hergebruik van plastic te stimuleren (bvb. retour systeem)
- een verbod op micro-plastics in consumentenproducten
- publiekacties (bvb. strand opkuis / educatie / ...) om het thema van plasticpollutie in de kijker te plaatsen en maatschappelijk draagvlak te creëren voor beleidacties
- acties via publieke (bvb strandreiniging) en private (bvb Fishing for Litter) actoren om plastic pollutie te bestrijden op zee en op land
- het instellen en handhaven van een algemeen verbod om enig afval in zee te gooien door o.m. door een aanscherping van de Europese Port Reception Directie (2000/59/EC) en Annex V-MARPOL 73/78 alsook door het invoeren van een aansprakelijkheid op (verlies van) de lading
- wetenschappelijk onderzoek en monitoring om de ecologische, economische en maatschappelijke impact van plasticpollutie in kaart te brengen.

Ondertekenaars zijn overtuigd dat dit een hoopvol signaal is. Om te investeren in een gezond marien ecosysteem. Om te investeren in productinnovatie. Om te investeren in een unieke win-win voor mens en natuur.

Stad Oostende

KIMO Nederland en België

Schepen, Yves Mirior

Voorzitter KIMO Nederland en België, Wim Westerman

Mede namens:

